

Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

► **B**

DYREKTYWA RADY

z dnia 24 września 1990 r.

w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych

(90/496/EWG)

(Dz.U. L 276 z 6.10.1990, str. 40)

zmieniona przez:

Dziennik Urzędowy

		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Rozporządzenie (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 września 2003 r.	L 284	1	31.10.2003
► <u>M2</u>	Dyrektywa Komisji 2003/120/WE z dnia 5 grudnia 2003 r.	L 333	51	20.12.2003
► <u>M3</u>	Dyrektywa Komisji 2008/100/WE z dnia 28 października 2008 r.	L 285	9	29.10.2008
► <u>M4</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 z dnia 22 października 2008 r.	L 311	1	21.11.2008

DYREKTYWA RADY**z dnia 24 września 1990 r.****w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych****(90/496/EWG)**

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100a,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,we współpracy z Parlamentem Europejskim ⁽²⁾,uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

ważne jest przyjęcie środków w związku ze stopniowym ustanawianiem rynku wewnętrznego do dnia 31 grudnia 1992 r.; rynek wewnętrzny jest przestrzenią bez granic wewnętrznych, w której zapewniony jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału;

w obliczu wzrostu zainteresowania publicznego w odniesieniu do zależności między sposobem odżywiania a zdrowiem oraz wyboru właściwego sposobu odżywiania odpowiadającego indywidualnym potrzebom;

Rada i przedstawiciele rządów Państw Członkowskich zebrani w Radzie w rezolucji z dnia 7 lipca 1986 r. w sprawie europejskiego programu walki z rakiem uznali za priorytetową sprawę poprawy żywienia;

wiedza na temat podstawowych zasad żywienia i właściwego określania wartości odżywczej środków spożywczych przyczyniłaby się znacznie do umożliwienia konsumentowi dokonywania wyboru;

przepisy dotyczące określania wartości odżywczej powinny towarzyszyć działaniom w dziedzinie edukacji żywieniowej społeczeństwa;

w celu zabezpieczenia konsumenta, z jednej strony, i dla uniknięcia wszelkich możliwych barier technicznych w handlu, z drugiej strony, określanie wartości odżywczej powinno być prezentowane w znormalizowanej formie stosowanej w całej Wspólnocie;

środki spożywcze opatrzone określeniem wartości odżywczej powinny być zgodne z zasadami ustanowionymi w niniejszej dyrektywie;

wszystkie inne formy określania wartości odżywczej powinny zostać zakazane, ale środki spożywcze nieopatrzone określeniem wartości odżywczej powinny być dopuszczone do swobodnego obrotu;

dostarczane informacje powinny być przedstawione w sposób prosty i zrozumiały dla przeciętnego konsumenta i przekazywane w celu, dla którego zostały wprowadzone, z uwzględnieniem aktualnie niskiego poziomu wiedzy na temat żywienia;

stosowanie niniejszej dyrektywy przez pewien okres umożliwi zdobycie cennego doświadczenia oraz dokonanie oceny reakcji konsumentów na sposób przedstawiania informacji żywieniowej, umożliwiając Komisji dokonanie przeglądu niniejszych zasad i wystąpienie z wnioskiem wprowadzenia właściwych zmian;

w celu zachęcenia zainteresowanych stron, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, do zapewniania określania wartości odżywczej w odniesieniu do jak największej ilości produktów, należy stopniowo ustanawiać środki w celu dostarczania coraz bardziej wyczerpujących oraz zrównoważonych informacji;

⁽¹⁾ Dz.U. C 282 z 5.11.1988, str. 8 oraz Dz.U. C 296 z 24.11.1989, str. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 158 z 26.6.1989, str. 250 oraz Dz.U. C 175 z 16.7.1990, str. 76.

⁽³⁾ Dz.U. C 159 z 26.6.1989, str. 41.

▼B

zasady ustanowione w niniejszej dyrektywie powinny również uwzględniać wytyczne w sprawie określania wartości odżywczej zawarte w *Codex Alimentarius*;

przepisy ogólne dotyczące etykietowania oraz definicje zawarte są w dyrektywie Rady 79/112/EWG z dnia 18 grudnia 1978 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do etykietowania, prezentacji i reklamowania środków spożywczych przeznaczonych na sprzedaż konsumentowi końcowemu ⁽¹⁾, ostatnio zmienionej dyrektywą 89/395/EWG ⁽²⁾; niniejsza dyrektywa może dlatego zostać ograniczona do przepisów odnoszących się do określania wartości odżywczej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

1. Niniejsza dyrektywa dotyczy określania wartości odżywczej środków spożywczych, dostarczanych jako takie konsumentowi końcowemu. Niniejsza dyrektywa znajduje również zastosowanie do środków spożywczych przeznaczonych dla restauracji, szpitali, barów i innych podobnych zakładów zbiorowego żywienia (zwanym dalej „zakładami zbiorowego żywienia”).

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

- naturalnych wód mineralnych lub innych wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
- składników diety/suplementów żywnościowych.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla przepisów w sprawie etykietowania ustanowionych w dyrektywie Rady 89/398/EWG z dnia 3 maja 1989 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego ⁽³⁾ oraz dyrektyw szczególnych, jak określono w art. 4 tej dyrektywy.

4. Do celów niniejszej dyrektywy:

- a) „określanie wartości odżywczej” oznacza wszelkie informacje umieszczone na etykiecie i odnoszące się do:
 - i) wartości energetycznej;
 - ii) następujących składników odżywczych:
 - białko,
 - węglowodany,
 - tłuszcze,
 - błonnik pokarmowy,
 - sól,
 - witaminy i minerały wymienione w Załączniku i obecne w znaczących ilościach, jak określono w tym Załączniku.

▼M4

Środki mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy i zmieniające wykaz witamin, minerałów i ich zalecanego dziennego spożycia przyjmowane są przez Komisję zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 10 ust. 3;

⁽¹⁾ Dz.U. L 33 z 8.2.1979, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 186 z 30.6.1989, str. 17.

⁽³⁾ Dz.U. L 186 z 30.6.1989, str. 27

▼B

- b) „oświadczenie żywieniowe” oznacza jakikolwiek opis i jakąkolwiek informację reklamową, która stwierdza, sugeruje lub daje do zrozumienia, że środek spożywczy ma szczególne wartości odżywcze ze względu na energię (wartość kaloryczną), której:

- dostarcza,
- dostarcza w zmniejszonej lub w zwiększonej ilości, albo
- nie dostarcza,

i/lub ze względu na wartości odżywcze, które:

- zawiera,
- zawiera w zmniejszonej lub zwiększonej ilości, albo
- nie zawiera.

Odniesienie do jakości lub ilości składników odżywczych nie stanowi oświadczenia żywieniowego w rozumieniu przepisów prawa.

Zgodnie z procedurą przewidzianą ►**M4** w art. 10 ust. 2 ◀ można w niektórych przypadkach stwierdzić, czy warunki opisane w niniejszej literze są spełnione;

- c) „białko” oznacza zawartość białka obliczoną w zastosowaniu wzoru:
białko = całkowity azot Kjeldahla x 6,25;
- d) „węglowodany” oznaczają wszelkie węglowodany, które podlegają procesom metabolizmu w organizmie człowieka, łącznie z alkoholami wielowodorotlenowymi;
- e) „cukry” oznaczają wszystkie cukry proste i dwucukry obecne w żywności, z wyjątkiem alkoholi wielowodorotlenowych;
- f) „tłuszcze” oznaczają tłuszcze całkowite, włącznie z fosfolipidami;
- g) „kwasy tłuszczowe nasycone” oznaczają kwasy bez podwójnych wiązań;
- h) „kwasy tłuszczowe jednonienasycone” oznaczają kwasy tłuszczowe z jednym podwójnym wiązaniem;
- i) „kwasy tłuszczowe wielonienasycone” oznaczają kwasy tłuszczowe z podwójnymi wiązaniami przerwanyymi *cis*-metylenem;

▼M4

- j) „błonnik pokarmowy” oznacza materiał zdefiniowany przez Komisję i mierzony metodą analizy, która zostanie ustalona przez Komisję. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 10 ust. 3;

▼B

- k) „wartość średnia” oznacza wartość, która najlepiej określa ilość składnika odżywczego zawartego w danym środku spożywczym i odzwierciedla ilości w odniesieniu do sezonowej zmienności, wzorców konsumpcji i innych czynników, które mogą mieć wpływ na zmianę wartości rzeczywistej.

Artykuł 2

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, określanie wartości odżywczej jest nieobowiązkowe.
2. W przypadku gdy oświadczenie żywieniowe występuje na etykiecie, w prezentacji lub w reklamie, z wyłączeniem reklamy ogólnej, określanie wartości odżywczej jest obowiązkowe.

▼M4*Artykuł 3*

Jedynymi dozwolonymi oświadczeniami żywieniowymi są oświadczenia odnoszące się do wartości energetycznej, składników odżywczych wymienionych w art. 1 ust. 4 lit. a) ppkt (ii) oraz do substancji, które należą bądź które są składnikami kategorii tych składników odżywczych. Przepisy ograniczające lub zakazujące oświadczeń żywieniowych w rozumieniu niniejszego artykułu są przyjmowane przez Komisję. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 10 ust. 3.

▼B*Artykuł 4*

1. W przypadku gdy przewiduje się określanie wartości odżywczej, podana informacja składa się albo z grupy 1 albo z grupy 2, w następującym porządku:

Grupa 1

- a) wartość energetyczna;
- b) ilości białka, węglowodanów i tłuszczu.

Grupa 2

- a) wartość energetyczna;
- b) ilość białka, węglowodanów, cukrów, tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, błonnika pokarmowego i sodu.

2. W przypadku gdy przedstawia się oświadczenie żywieniowe w odniesieniu do cukrów, kwasów tłuszczowych nasyconych, błonnika pokarmowego lub sodu, podana jest informacja składająca się z grupy 2.

3. Określenie wartości odżywczej może również obejmować ilości jednego lub więcej następujących składników:

- skrobia,
- alkohole wielowodorotlenowe,
- kwasy tłuszczowe jednonienasycone,
- kwasy tłuszczowe wielonienasycone,
- cholesterol,
- każdy z minerałów lub witamin wymienionych w Załączniku i obecnych w znaczącej ilości, jak określono w tym Załączniku.

4. W przypadku przedstawienia oświadczenia żywieniowego obowiązkowe jest oświadczenie dotyczące substancji, które należą lub które są składnikami jednej z kategorii składników odżywczych określonych w ust. 1 i 3.

Ponadto, w przypadku gdy podaje się ilość kwasów tłuszczowych wielonienasyconych lub jednonienasyconych lub cholesterolu, podaje się również ilość kwasów tłuszczowych nasyconych, przy czym oświadczenie dotyczące tego ostatniego składnika nie stanowi – w tym przypadku – oświadczenia żywieniowego w rozumieniu ust. 2.

Artykuł 5

1. Podawaną wartość energetyczną oblicza się z zastosowaniem następujących współczynników przeliczeniowych:

- węglowodany (z wyjątkiem alkoholi 4 kcal/g – 17 kJ/g wielowodorotlenowych)
- alkohole wielowodorotlenowe 2,4 kcal/g – 10 kJ/g

▼B

— białka	4 kcal/g – 17 kJ/g
— tłuszcze	9 kcal/g – 37 kJ/g
— alkohol (alkohol etylowy)	7 kcal/g – 29 kJ/g
— kwas organiczny	3 kcal/g – 13 kJ/g

▼M2

— salatrimy	6 kcal/g – 25 kJ/g
-------------	--------------------

▼M3

— błonnik pokarmowy	2 kcal/g – 8 kJ/g
— erytrytol	0 kcal/g – 0 kJ/g.

▼M4

2. W celu dokładniejszego obliczenia wartości energetycznej środków spożywczych Komisja przyjmuje zmiany współczynników przeliczeniowych wymienionych w ust. 1 oraz uzupełnienia określonego w tym ustępie wykazu substancji, które należą lub które są składnikami jednej z kategorii składników odżywczych określonych w nim oraz ich współczynników przeliczeniowych. Środki takie, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 10 ust. 3.

▼B*Artykuł 6*

1. Wartość energetyczną oraz proporcję składników odżywczych lub ich składników podaje się liczbowo. Stosuje się następujące jednostki:

— energia – kJ i kcal	
— białko	} gramy (g)
— węglowodany	
— tłuszcz	
— błonnik pokarmowy	
— sól	
— cholesterol	miligramy (mg)
— witaminy i minerały	jednostki określone w Załączniku

2. Informacja wyrażona jest w jednostkach na 100 g lub 100 ml. Informacja ta może być dodatkowo podana w przeliczeniu na posiłek, zgodnie z informacją na etykiecie, albo w przeliczeniu na jedną porcję, pod warunkiem że na opakowaniu podana jest liczba porcji zawartych w opakowaniu.

3. Zgodnie z procedurą przewidzianą w ►M4 art. 10 ust. 2 ◄ można postanowić, że informacja w ust. 1 i 2 może zostać również podana w formie graficznej według formatów, które zostaną ustalone.

4. Wymienione ilości odnoszą się do ilości żywności, w jakich jest ona sprzedawana. Tam, gdzie stosowne, informacja ta może odnosić się do środków spożywczych po przygotowaniu, pod warunkiem że podawane są wystarczająco dokładne instrukcje dotyczące przygotowania, a informacje odnoszą się do żywności przygotowanej do spożycia.

5. a) Informacja o witaminach i minerałach musi również być wyrażona jako wartość procentowa dziennego zalecanego spożycia (DZS), podana w Załączniku dla ilości, jak określono w ust. 2.

▼B

- b) Wartość procentowa dziennego zalecanego spożycia (DZS) w odniesieniu do witamin i minerałów może również być wyrażona w formie graficznej. Zasady wykonywania niniejszej litery zostaną przyjęte zgodnie z procedurą ustanowioną ►**M4** w art. 10 ust. 2 ◀.

6. W przypadku gdy przedstawia się oświadczenie dotyczące cukrów lub alkoholi wielowodorotlenowych lub skrobi, niezwłocznie po takim oświadczeniu przedstawia się oświadczenie dotyczące zawartości węglowodanów w następujący sposób:

— węglowodany	g
w tym:	
— cukry	g
— alkohole wielowodorotlenowe	g
— skrobia	g

7. W przypadku gdy przedstawia się oświadczenie dotyczące kwasów tłuszczowych lub cholesterolu, niezwłocznie po takim oświadczeniu przedstawia się oświadczenie dotyczące całkowitej zawartości tłuszczów w następujący sposób:

— tłuszcze	g
w tym:	
— kwasy tłuszczowe nasycone	g
— kwasy tłuszczowe jednonienasycone	g
— kwasy tłuszczowe wielonienasycone	g
— cholesterol	mg

8. Podawane wartości, odpowiednio dla danego przypadku, są wartościami średnimi opartymi na:

- analizie żywności dokonanej przez producenta;
- obliczeniu na podstawie znanych lub rzeczywistych wartości średnich używanych składników;
- obliczeniu na podstawie ogólnie ustalonych i przyjętych danych.

Zasady wykonywania przepisów ustępu pierwszego w odniesieniu w szczególności do różnic między wartościami deklarowanymi a wartościami ustalonymi w trybie urzędowej kontroli są ustanawiane zgodnie z procedurą przewidzianą ►**M4** w art. 10 ust. 2 ◀.

Artykuł 7

1. Informacje objęte niniejszą dyrektywą muszą być przedstawione razem w jednym miejscu, w formie tabeli, ponumerowane w szeregu, jeśli jest wystarczająca ilość miejsca. W przypadku gdy ilość miejsca nie jest wystarczająca, informacje są przedstawiane w formie liniowej.

Informacje są drukowane w sposób czytelny i nieusuwalny w widocznym miejscu.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, aby informacje objęte niniejszą dyrektywą występowały w języku łatwo zrozumiałym dla kupujących, chyba że przyjęte zostały inne środki w celu zapewnienia kupującemu takich informacji. Niniejszy przepis nie stanowi przeszkody dla przedstawiania takich informacji w różnych językach.

3. Państwa Członkowskie powstrzymują się od ustanawiania wymogów dotyczących określania wartości odżywczej bardziej szczegółowych niż wymogi zawarte w niniejszej dyrektywie.

▼M4*Artykuł 8*

W przypadku środków spożywczych niepaczkowanych, przeznaczonych na sprzedaż dla konsumenta końcowego lub przeznaczonych dla zakładów żywienia zbiorowego, oraz w przypadku środków spożywczych pakowanych w punkcie sprzedaży na wniosek kupującego, lub paczkowanych w celu niezwłocznej sprzedaży, zakres informacji określony w art. 4 oraz sposób jej podania mogą zostać ustalone na mocy prawa krajowego do czasu ewentualnego przyjęcia środków przez Komisję. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 10 ust. 3.

▼B*Artykuł 9*

Wszelkie środki mogące mieć wpływ na zdrowie publiczne są przyjmowane po konsultacji z Komitetem Naukowym ds. Żywności ustanowionym decyzją 74/234/EWG ⁽¹⁾.

▼M1*Artykuł 10*

1. Komisję wspomaga Stały Komitet ds. Łącucha Pokarmowego i Zdrowia Zwierząt powołany na mocy art. 58 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 ⁽²⁾, zwany dalej „Komitetem”.

2. W przypadku odniesienia się do niniejszego artykułu – art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE ⁽³⁾ stosuje się z uwagi na przepisy zawarte w jej art. 8.

Okres ustanowiony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

▼M4

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

▼B*Artykuł 11*

1. Państwa Członkowskie przyjmują środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy i niezwłocznie informują o tym Komisję. Środki te stosuje się w taki sposób, aby:

- zezwolić na handel produktami spełniającymi wymagania niniejszej dyrektywy do dnia 1 kwietnia 1992 r.,
- zakazać handlu produktami, które nie są zgodne z niniejszą dyrektywą, z mocą od dnia 1 października 1993 r.

2. Do... (pięć lat od notyfikacji niniejszej dyrektywy) oświadczenie dotyczące określania wartości odżywczej podawane dobrowolnie albo w następstwie oświadczenia żywieniowego w zakresie występowania jednego lub więcej z następujących składników odżywczych: cukrów, kwasów tłuszczowych nasyconych, błonnika pokarmowego, sodu nie powoduje określonego w art. 4 ust. 1 i 2 obowiązku zgłaszania wszystkich tych składników odżywczych.

3. Do... (osiem lat od notyfikacji niniejszej dyrektywy) Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie

⁽¹⁾ Dz.U. L 136 z 20.5.1974, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, str. 1.

⁽³⁾ Decyzja Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiająca warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji (Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23).

▼B

w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy. Jednocześnie Komisja przedstawia Radzie właściwe wnioski dotyczące wprowadzenia zmian.

Artykuł 12

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼ **M3***ZAŁĄCZNIK I***Witaminy i składniki mineralne, których zawartość można podawać oraz ich
dzienne zalecane spożycie (RDA)**

Witamina A (µg)	800	Chlorek (mg)	800
Witamina D (µg)	5	Wapń (mg)	800
Witamina E (mg)	12	Fosfor (mg)	700
Witamina K (µg)	75	Magnez (mg)	375
Witamina C (mg)	80	Żelazo (mg)	14
Tiamina (mg)	1,1	Cynk (mg)	10
Ryboflawina (mg)	1,4	Miedź (mg)	1
Niacyna (mg)	16	Mangan (mg)	2
Witamina B6 (mg)	1,4	Fluorek (mg)	3,5
Kwas foliowy (µg)	200	Selen (µg)	55
Witamina B12 (µg)	2,5	Chrom (µg)	40
Biotyna (µg)	50	Molibden (µg)	50
Kwas pantotenowy (mg)	6	Jod (µg)	150
Potas (mg)	2 000		

Do celów określania, co stanowi ilość znaczącą, co do zasady należy uwzględnić 15 % zalecanego spożycia określonego w niniejszym załączniku zawartego w 100 g lub 100 ml lub w opakowaniu produktu, jeśli opakowanie zawiera wyłącznie jedną porcję.

▼ **M3***ZAŁĄCZNIK II***Definicja materiału stanowiącego błonnik pokarmowy i metody analizy,
o których mowa w art. 1 ust. 4 lit. j)***Definicja materiału stanowiącego błonnik pokarmowy*

Do celów niniejszej dyrektywy „błonnik pokarmowy” oznacza polimery węglowodanowe z co najmniej trzema jednostkami monomerów, które nie są trawione ani wchłaniane w jelicie cienkim człowieka i należą do następujących kategorii:

- jadalne polimery węglowodanowe naturalnie występujące w żywności przygotowanej do spożycia,
- jadalne polimery węglowodanowe otrzymane z surowców żywnościowych za pomocą środków fizycznych, enzymatycznych lub chemicznych, których korzystne efekty fizjologiczne potwierdzają powszechnie uznane dowody naukowe,
- jadalne syntetyczne polimery węglowodanowe, których korzystne efekty fizjologiczne potwierdzają powszechnie uznane dowody naukowe.